

P á l y a m ű

A Szolnoki Törvényszék Büntető Kollégiumának működésével kapcsolatos tervekről és azok megvalósításának ütemezéséről

az OBH elnöke által 253.E/2024. (VI.19.) OBHE határozatával a Szolnoki Törvényszék Büntető Kollégiuma kollégiumvezetői állásának pályázati kiírására

Készítette:

Dr. Víghné dr. Tigyi Anikó

törvényszéki tanácselnök

címzetes táblabíró

Szolnok, 2024. augusztus 12. napján

A kollégiumvezetői tevékenységet szabályozó jogszabályok

A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (Bszi.) 124. §-a szabályozza a kollégiumvezető tevékenységét.

Ez alapján a kollégiumvezető

- szervezi a kollégium munkáját
- évente beszámol a kollégiumnak
- a) a pályázathoz csatolt pályaművében szereplő, az adott időszakra vonatkozó - tervek megvalósulásáról
- b) a megelőző naptári évben a kitűzött célok és intézkedések végrehajtásáról és eredményéről
- ellátja a jogszabály, az OBH Elnökének szabályzata, vagy az OBH Elnökének határozata, továbbá a bíróság szervezeti és működési szabályzata szerint hatáskörébe utalt igazgatási feladatokat

Ugyanezen jogszabály 155. §-a a kollégium feladatait összegzi:

- véleményt nyilvánít - a járásbíróságra benyújtott pályázat kivételével - a bírói álláspályázatokról
- részt vesz a bíró szakmai tevékenységének értékelésében
- véleményezi - a (2) bekezdésben foglalt kivétellel - az ügyelosztási rendet
- véleményt nyilvánít a Bszi. 131. § c-e) pontjában foglaltak szerint a vezetői álláspályázatokról és kezdeményezheti a bírósági vezető bírósági vezetői vizsgálatának elrendelését vagy felmentését
- ellátja a törvény által meghatározott egyéb feladatokat

A 6/2015. (XI. 30.) OBH utasítás (igazgatási szabályzat) 28. §-a is fogalmaz meg olyan szabályokat, amely a kollégium illetőleg a kollégiumvezető munkáját érinti. Ezen jogszabály szerint a kollégiumvezető

- évente beszámol a kollégiumnak a pályázatához csatolt pályaműben szereplő tervek megvalósulásáról, a megelőző naptári évben kitűzött célok és intézkedések végrehajtásáról és eredményéről
- a kollégiumvezetői tevékenységéről beszámol az ítélőtábla vagy a törvényszék elnökének
- az egységes jogalkalmazási gyakorlat elősegítése érdekében figyelemmel kíséri és elemzi a bírák, a felülvizsgálati másodfokú vagy felülvizsgálati ügyeket tárgyaló tanácsok ítélezési tevékenységét
- összegyűjti és elemzi, szükség esetén a kollégium elé terjeszti a vitás jogalkalmazási kérdéseket
- összehívja a kollégium ülését és a napirendhez kapcsolódó előterjesztés előkészítéséről gondoskodik
- évente összegzi a másodfokú, a harmadfokú, a felülvizsgálati ügyeket tárgyaló tanácselnökök feljegyzéseinek általánosítható tapasztalatait, hasznosításukat előkészíti
- ellenőrzi a kollégiumon belül az eljárási határidők és ügyviteli szabályok megtartását, ennek érdekében betekint az eljáró bíró vagy a tanácselnökök által a Büsz. előírásai szerint vezetett nyilvántartásba. A törvényszék kollégiumvezetője e feladatot a kollégium illetékességi területéhez tartozó járásbíróságokon is ellátja

- ellátja a jogegységi eljárással összefüggő, a Bszi. 26. § (3) bekezdése szerinti feladatokat, az elvi határozatokat (elvi döntéseket) rendszerezi, elemzi
- ellátja a bírósági titkárok, a bírósági fogalmazók, a bírósági ügyintézők és az egyéb igazságügyi alkalmazottak képzésének szakmai irányítását, felügyeletét
- közreműködik a bírák ítélkező tevékenységének vizsgálatában, a bírák munkájának értékelésében
- a közérdekű bejelentések és a panaszügyek intézésében részt vesz
- javaslatot tesz - a szolgálati út betartásával - a jogalkalmazás egységének biztosítása érdekében a Kúria kollégiumvezetőjének és az ítélőtábla elnökének a jogegységi eljárás indítványozására
- irányítja és szervezi a tanácselnöki feljegyzések ismertetését
- ellátja azokat a feladatokat, amelyeket a Bszi., egyéb jogszabály, az OBH Elnökének szabályzata, határozata, intézkedése, valamint a szervezeti és működési szabályzat a hatáskörébe utal
- előterjeszti - a szolgálati út betartásával - az ítélkezést segítő, támogató központi intézkedést igénylő javaslatát, különösen a képzés, jogszabályalkotás, szabályzatalkotás- módosítás körében
- javaslatot tesz fegyelmi, kártérítési eljárás kezdeményezésére, megindítására
- ellátja a bírósági határozatok anonimizálásával és közzétételével kapcsolatban a bíróságokra háruló feladatok végrehajtásáról szóló OBH utasításban számára meghatározott feladatokat

A Szolnoki Törvényszék Szervezeti és Működési Szabályzatának a 14. §, 38/C. §, 48. §, 50. §, 63. §, 63/C. §, 65. §, 68. §, 68/B. §, 69. §, 73. §, 76/A. §, 76/B. §, 102. § (3) bekezdése, 103. §-a és 104. §-a is határoznak meg feladatokat a kollégium, illetve a kollégiumvezető részére.

A kollégiumvezető feladata mindezek mellett, hogy célkitűzései és munkája során figyelemmel legyen az OBH Elnöke, illetőleg az adott törvényszék elnöke által megfogalmazott célkitűzésekre.

Az OBH Elnöke a bíróságok számára az alábbi stratégiai célokat fogalmazta meg:

- a bíróságok az alkotmányos kötelezettségüket teljesítsék - a független bírók magas színvonalon és időszerűen ítélkezzenek
- az emberi erőforrások optimális elosztása hasznosítása
- tárgyi feltételek biztosítása, azok optimális elosztása, és hasznosítása
- a bírósági szervezet integritása, az ítélkezési és igazgatási munka átláthatósága, utóbbi kiszámíthatósága és ellenőrzöttsége
- a bírósághoz való hozzáférés egyszerűsítése
- a képzési rendszer fejlesztése, együttműködés a többi hivatásrenddel.

A Szolnoki Törvényszék Elnöke 2024. évre a fenti stratégiai célok megvalósítása érdekében az alábbi célkitűzéseket fogalmazta meg:

- magas színvonalú, időszerű és hatékony ítélkezés
- az emberi erőforrások területén az egyenletesebb munkateher kialakítása a bírák körében, figyelemmel az eltérő ügyérkezése
- az integritási kockázatokra való folyamatos figyelemfelhívás.

1./ Az ítélkezés egységesítése, időszerűsége, megalapozottsága

Ügyforgalom

Az 5. oldali táblázat adataiból megállapítható, hogy a járásbíróságok vonatkozásában 2021-hez képest egy lassú emelkedés figyelhető meg az érkezett ügyek arányában, de ezek az ügyszámok nem érik el a 2019-es adatokat a peres ügyérkezésben. Összességében tehát 5 éves átlagban a járásbíróságok peres ügyeinek száma csökkent. A nemperes érkezés száma a peres ügyek csökkenésének számával arányosan megnövekedett, vélhetően a Covid járványnak köszönhetően, a növekedés fordulópontja egyértelműen a 2021-es évben határozható meg. Innentől kezdve a nemperes ügyek száma folyamatosan nő. Kimondható, hogy bár a peres és nemperes ügyek összetételében volt javulás a peres ügyek javára, azok érkezési számában, de összességében a járásbíróságokra érkező büntető peres és nemperes ügyek együttes száma növekszik. Kétségtelen tény, hogy a nemperes ügyek kevesebb munkaterhet jelentenek a bírának, azonban a számuk növekedését nem lehet figyelmen kívül hagyni a munkaszervezéskor.

A szabálysértési peres ügyeknél és ugyanígy a nemperes ügyeknél is, egy enyhe hullámzó növekedés tapasztalható a 2019-2023-as időszakban. Ugyanakkor a központi szabálysértési bíróság létrehozása mellett a szabálysértési ügyintézés kiegyensúlyozottnak tekinthető.

A törvényszék elsőfokán a peres ügyek viszonylatában egy igen markáns, majdnem háromszoros növekedés figyelhető meg, amely jelentős munkateher emelkedést is jelent. Mindemellett lassan a nemperes ügyek száma is növekszik.

A másodfokú ítélkezésben az adott időszakban a peres ügyek lényeges ügyszámcsökkenését láthatjuk, ugyanakkor a ciklus két végénél a nemperes ügyek számának enyhe emelkedése mutatható ki.

A büntetés-végrehajtási ügyek területén csökkenő tendencia következett be, ez betudható a kártalanítási ügyekben bekövetkezett változásoknak is, azok számának drasztikus lecsökkenésének.

Összességében elmondható a törvényszék területéhez tartozó bíróságok tekintetében, hogy az összérkezések száma megemelkedett az elmúlt 5 éves időszakban.

A járásbíróság peres ügyszakában jelentős csökkenés következett be a befejezések arányában, azonban ez igazodik az érkezések csökkenő számához. A nemperes ügyszakban ezzel ellentétesen, folyamatos növekedés tapasztalható. Lényegében elmondható, hogy a befejezés követi az érkezést.

A szabálysértési ügyszakban a peres ügyek befejezési számában kisebb növekedés tapasztalható, ugyanakkor a megnövekedett érkezést naprakészen nem tudja követni a befejezések száma. Nemperes ügyszakban szintén ugyanez a tendencia, enyhe növekedést mutat a befejezések száma, azonban nem éri el az érkezések számát. Így megállapítható, hogy a szabálysértési ügyszakban a befejezések számának növelése lenne a cél.

A törvényszék elsőfokú peres ítélezési területén ugyan növekszik a befejezések száma is, azonban jól látható, hogy egyre inkább elmarad az érkezések számától. A nemperes ügyszakban viszont az érkezések növekedésével párhuzamosan lényegesen növekszik a nemperes befejezés és így a törvényszéki elsőfok ezen a területen naprakész.

A másodfokú ítélezést tekintve egy ciklikus csökkenés látható, azonban a vizsgált időszak elejét és végét összevetve, egy jelentős visszaesés következett be a befejezések számában is, ami azonban lényegében követi az érkezések lecsökkent számát. A nemperes ügyszakban egy enyhe növekedés mutatható ki a befejezések számában, követve ezzel az érkezések számát. Ezen a területen teljesen naprakész az ügyszak.

A büntetés-végrehajtási adatok azt mutatják, hogy kevesebb a befejezés a vizsgált időszak elején és végén, ugyanakkor a büntetés-végrehajtási ügyszak jelenleg folyamatosan naprakész.

A járásbíróság peres ügyszakában az ügyszám folyamatos növekedést mutat, hiszen 5 év átlagában kevesebb ügyet fejeztek be, mint amennyi érkezett a járásbíróságokra. A nemperes ügyszak esetében megállapítható, hogy a bírák fel tudják dolgozni az érkezéseket és szinten tudják tartani a folyamatos ügyeknek a számát.

A szabálysértési peres ügyeket figyelve, egy enyhe növekedés mutatható ki, míg a nemperes területen egy ciklikus növekedés.

A törvényszék elsőfokának peres ügyeinél az érkezési és a befejezési adatokhoz igazodva folyamatosan növekszik a folyamatban maradó ügyeknek a száma is. A nemperes ügyszakban pedig egy állandó értéket mutat a folyamatos ügyeknek a száma, ami azt jelenti, hogy az érkezést sikerül feldolgozni a bírácoknak.

A másodfokú peres ügyek számában egy nagyon enyhe emelkedés mutatható ki annak ellenére, hogy az érkező ügyek száma az 5 éves időszakot tekintve csökkent.

Nemperes ügyeknél jelentős csökkenés következett be és a szabálysértési ügyeknek a feldolgozása is naprakész mind a peres, mind pedig a nemperes területeken.

A büntetés-végrehajtási ügyekben a folyamatban lévő ügyek száma jelenleg folyamatosan csökken, egy teljesen kiegyensúlyozott, naprakész teljesítményt mutat a büntetés-végrehajtási csoport munkája.

Szolnoki Törvényszék						
Ügyforgalmi adatok						
Az ügy tárgya	Érkezett					
	2019	2020	2021	2022	2023	2024. I. negyedév
Járásbíróságok						
Büntető per	1 255	987	865	979	991	295
Szabálysértési per	1 514	1 412	1 621	1 962	1 745	554
Büntető nemperes	2 864	3 291	3 577	3 409	3 573	1 022
Szabálysértési nemperes	8 412	9 085	12 824	8 103	9 484	2 962
Törvényszék						
Fellebbezett ügyek						
Büntető per	512	329	309	328	357	99
Szabálysértési per	35	19	33	56	20	3
Büntető nemperes	707	762	727	770	795	241
Egyéb büntető ügyek (Bkk.)	78	27	33	29	13	6
Elsőfokú ügyek						
Büntető per	31	39	33	67	85	10
Büntető nemperes	122	216	212	170	180	58
BV ügyek	2 370	2 355	2 222	2 177	1 977	656
Összesen - peres büntető	3 347	2 786	2 861	3 392	3 198	961
Összesen - nemperes büntető + BV	14 553	15 736	19 595	14 658	16 022	4 945
Mindösszesen - büntető	17 900	18 522	22 456	18 050	19 220	5 906
Az ügy tárgya	Befejezett					
	2019	2020	2021	2022	2023	2024. I. negyedév
Járásbíróságok						
Büntető per	1 495	888	866	910	1 007	320
Szabálysértési per	1 500	1 424	1 536	1 795	1 695	520
Büntető nemperes	2 860	3 186	3 556	3 535	3 506	1 008
Szabálysértési nemperes	8 701	8 741	12 522	8 813	9 358	2 639
Törvényszék						
Fellebbezett ügyek						
Büntető per	676	403	307	323	350	97
Szabálysértési per	35	20	30	58	21	2
Büntető nemperes	756	742	776	768	795	244
Egyéb büntető ügyek (Bkk.)	80	29	34	29	13	6
Elsőfokú ügyek						
Büntető per	29	27	36	56	64	22
Büntető nemperes	119	203	218	178	176	58
BV ügyek	2 150	2 378	2 360	2 326	2 031	675
Összesen - peres büntető	3 735	2 762	2 775	3 142	3 137	961
Összesen - nemperes büntető + BV	14 666	15 279	19 466	15 649	15 879	4 630
Mindösszesen - büntető	18 401	18 041	22 241	18 791	19 016	5 591
Az ügy tárgya	Folyamatban lévő					
	2019	2020	2021	2022	2023	2024. I. negyedév
Járásbíróságok						
Büntető per	493	592	591	660	644	619
Szabálysértési per	155	143	228	125	175	209
Büntető nemperes	249	354	375	249	316	330
Szabálysértési nemperes	1 026	1 370	1 672	962	1 088	1 411
Törvényszék						
Fellebbezett ügyek						
Büntető per	188	114	116	121	128	130
Szabálysértési per	2	1	4	2	1	2
Büntető nemperes	67	87	38	40	40	37
Egyéb büntető ügyek (Bkk.)	5	3	2	2	2	2
Elsőfokú ügyek						
Büntető per	25	37	34	45	66	54
Büntető nemperes	6	19	13	2	9	9
BV ügyek	697	674	536	387	333	314
Összesen - peres büntető	863	887	973	953	1 014	1 014
Összesen - nemperes büntető + BV	2 050	2 507	2 636	1 642	1 788	2 103
Mindösszesen - büntető	2 913	3 394	3 609	2 595	2 802	3 117

Szolnoki Törvényszék Járásbíróságok ügyforgalma összesen, 2023. év				
Megnevezés			Peres ügyek	
			büntető	szabálysértési
Az 1 éven belül befejezett perek	száma	a befejezett perekből	729	1687
	aránya, %		72,4	99,5
	bef. változása		előző év=100,0	104,0
A 2 éven túl folyamatos perek	száma	a folyamatban maradt perekből	21	0
	aránya, %		3,3	0,0
	ügyháttr. változása		előző év=100,0	105,0
Az 5 éven túl folyamatos perek	száma	a folyamatban maradt perekből	0	0
	aránya, %		0	0
	ügyháttr. változása		-	-

Az időszerűségi adatok vizsgálatánál megállapítható, hogy járásbírósági szinten az elmúlt 3 évben növekedett az 1 éven belül befejezett perek aránya, 72,4 %.

Szolnoki Törvényszék Elsőfokú ügyek ügyforgalma, 2023. év				
Megnevezés			Peres ügyek	
			büntető	
Az 1 éven belül befejezett perek	száma	a befejezett perekből	50	
	aránya,%		78,1	
	bef. változása		előző év=100,0	
A 2 éven túl folyamatos perek'	száma	a folyamatban lévő perekből	5	
	aránya,%		7,6	
	ügyháttr. változása		előző év=100,0	
Az 5 éven túl folyamatos perek	száma	a folyamatban lévő perekből	00	
	aránya,%		0,0	
	ügyháttr. változása		előző év=100,0	

Ugyanez a növekedés látható a törvényszéki elsőfokon 1 éven belül befejezett ügyek arányában is, ami 2023. évben 78,1 %, ugyanakkor másodfokon csökkent a 6 hónapon belül befejezett ügyek aránya, amely 81,7 %. Ezek a számok kifejezetten jónak mondhatók, de folyamatosan figyelemmel kell kísérni a befejezések arányát.

Fontos mutató a 2 éven túli ügyek aránya.

Az Országos Bírósági Hivatal Elnöke által 2020. szeptemberében indult program keretében ezek az ügyek kiemelt figyelmet kapnak.

2 éven túl folyamatban maradt ügyek száma									
	Szolnoki Járásbíróság	Jászberényi Járásbíróság	Karcagi Járásbíróság	Kunszentmártoni Járásbíróság	Mezőtúri Járásbíróság	Tiszafüredi Járásbíróság	Szolnoki Törvényszék I. fok	Szolnoki Törvényszék II. fok	Összesen
2019. december 31	21	3	5	1	2	0	3	0	35
2020. december 31	19	2	1	2	0	0	3	1	28
2021. december 31	13	1	1	0	0	0	5	0	20
2022. december 31	17	1	1	1	0	0	4	0	24
2023. december 31	21	0	0	0	0	0	5	0	26
2024. március 31	16	1	0	1	1	0	6	0	25
2024. május 31.	12	0	0	1	0	0	5	0	18

5 éven túl folyamatban maradt ügyek száma									
	Szolnoki Járásbíróság	Jászberényi Járásbíróság	Karcagi Járásbíróság	Kunszentmártoni Járásbíróság	Mezőtúri Járásbíróság	Tiszafüredi Járásbíróság	Szolnoki Törvényszék I. fok	Szolnoki Törvényszék II. fok	Összesen
2019. december 31	3	0	1	0	0	0	1	0	5
2020. december 31	1	0	0	0	0	0	0	0	1
2021. december 31	2	0	1	0	0	0	1	0	4
2022. december 31	2	0	1	0	0	0	0	0	3
2023. december 31	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2024. március 31.	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2024. május 31.	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Járásbíróági szinten 2023. december 31. napján csak a Szolnoki Járásbíróságon voltak 2 éven túli ügyek, de egy-egy ilyen ügy időről-időre megjelenik más járásbíróságokon is.

Törvényszéki elsőfokon 2023. december 31. napján öt darab 2 éven túli ügy maradt folyamatban, ez a folyamatban maradt ügyek 8,6 %. Így az említett járásbíróságokon túl, a törvényszék elsőfokának ítélkezése is rendszeres nyomon követésre szorul ezen ügyek vizsgálata szempontjából. Itt a rendszeres, havonta szolgáltatott perstratégia, az ügyek kollégiumvezető általi figyelemmel követése, a féléves jelentések elkészítése, járásbíróságok esetében pedig ezen túl az instruktori, mentori segítséggel lehet hatni az ügyek időszerű befejezésére.

Kiváló adat, hogy sem a járásbíróságokon, sem a törvényszék első- másodfokán nem volt 5 éven túl folyamatban maradt ügy 2023. december 31. napján, ennek megtartása kiemelt feladat.

A törvényszék, illetőleg a járásbíróságok adatai a megalapozottság tekintetében jók.

2023. évben a büntető ügyszakban elbírált fellebbezett ügyek mind járásbíróság-törvényszék, mind törvényszék-ítélőtábla szinten közel azonos színvonalat mutatnak, mint 2022. évben.

Járásbíróság-törvényszék viszonylatában:

Büntető	2021	2022	2023
Elbírált peres ügyek	307	323	350
Helybenhagyás	39,7%	39%	40,3%
Megváltoztatás	55,7%	55%	55,7%
Egyéb	2,3%	3%	2,9%
Hatályon kívül helyezés	2,3%	3%	1,1%

2021. és 2023. közötti időszakban a helybenhagyások aránya igen minimális mértékben, de nőtt, a színvonal állandóságot mutat. A hatályon kívül helyezések százalékos aránya több mint a felére csökkent. Ugyancsak jónak mondható a törvényszék elsőfok és ítélőtábla viszonylatában a megalapozottsága a határozatoknak.

Törvényszék elsőfok-ítélőtábla viszonylatában:

Büntető	2021	2022	2023
Elbírált peres ügyek	23	25	40
Helybenhagyás	30,4%	28%	32,5%
Megváltoztatás	65,2%	64%	50%
Egyéb	10,3%	4%	10%
Hatályon kívül helyezés	0%	4%	7,5%

A 2021. és 2023. között elbírált ügyek esetében egy kismértékű javulás következett be a helybenhagyások arányában, viszont a hatályon kívül helyezések százalékos aránya is megnőtt, amely ügyszám tekintetében valószínűleg kisebb számú ügyet érint, de figyelemmel kell kísérni ezt a tendenciát is.

A törvényszék másodfok és ítélőtábla viszonyában pedig 57%-os a helybenhagyási arány és hatályon kívül helyezésre nem került sor, ami szintén a megalapozott, jó színvonalú ítélkezést mutatja, ennek megtartása a továbbiakban is cél.

Előkészítő ülésen befejezett ügyek aránya									
Bíróság megnevezése	2021. évben			2022. évben			2023. évben		
	Előkészítő ülésen befejezett ügyek	Összes befejezett peres ügy	Előkészítő ülésen befejezett ügyek	Előkészítő ülésen befejezett ügyek	Összes befejezett peres ügy	Előkészítő ülésen befejezett ügyek	Előkészítő ülésen befejezett ügyek	Összes befejezett peres ügy	Előkészítő ülésen befejezett ügyek
	száma		aránya	száma		aránya	száma		aránya
Szolnoki Járásbíróság	121	349	34,67%	161	377	42,71%	142	441	32,20%
Jászberényi Járásbíróság	73	214	34,11%	91	277	32,85%	82	219	37,44%
Karcagi Járásbíróság	31	128	24,22%	45	114	39,47%	45	123	36,59%
Kunszentmártoni Járásbíróság	31	68	45,59%	19	41	46,34%	26	77	33,77%
Mezőtúri Járásbíróság	12	42	28,57%	20	54	37,04%	16	46	34,78%
Tiszafüredi Járásbíróság	36	65	55,38%	23	47	48,94%	42	101	41,58%
Járásbíróságok összesen	304	866	35,10%	359	910	39,45%	353	1007	35,05%
Szolnoki Törvényszék	8	36	22,22%	19	56	33,93%	34	64	53,13%

Az új Be. bevezetését követően, ma már egyértelművé vált, hogy annak gyorsító funkciói működnek. A statisztikai adatokat elemezve látható, hogy az ügyek jelentős hányada – járásbírói szinten 35 %-a, törvényszék szinten 53 %-a - már előkészítő ülésen befejeződik. Ez azonban csak jól felkészült, a jogszabályi rendelkezéseket megfelelően alkalmazó bírakkal lehetséges, de nyilvánvalóan függ az érkező ügyek jellegétől is.

Az időszériás mutatók jelenleg a Szolnoki Törvényszék elsőfokán, valamint a Szolnoki Járásbírói szinten szorulnak javításra.

Ezen időszakokban nehezebb megítélésű, nagyobb súlyszámú ügyek érkezése látható. Az időszériás ítélezést itt képzésekkel is lehetne segíteni, melyek a megaügyek specialitásaihoz kapcsolódnak. Ezek az ügyek másfajta látásmódot, felkészülést igényelnek, mentálisan nagyobb terhet jelent a vádlottakkal, védőkkel, egyéb eljárási résztvevőkkel, tárgyalóteremben jelenlévő sajtóval való kapcsolat. A szakértők bevonása, a szükséges bizonyítás meghatározása, a háttérjogszabályok ismerete extra terhet ró az ilyen ügyekben ítélező bírásokra, míg az idézések, értesítések, intézkedések nagy száma, a jegyzőkönyvek, határozatok terjedelme, az értesítők kiállítása az igazságügyi alkalmazottakra is.

	2022. év	2023. év
Szolnoki Járásbíróság	52,29	50,37
Jászberényi Járásbíróság	41,78	43,92
Karcagi Járásbíróság	69,19(47,24)	52,48
Kunszentmártoni Járásbíróság	40,83	40,74
Mezőtúri Járásbíróság	37,01	55,65
Tiszafüredi Járásbíróság	32,23	33,21
Átlag	49,15 (41,91)	47,86

A büntető peres ügyek általi munkateher vizsgálatánál a súlyszámok áttekintése elengedhetetlen. A fenti táblázatból megállapítható, hogy a törvényszék illetékességi területéhez tartozó bíróságoknál nemcsak a székhelyi, Szolnoki Járásbíróság, hanem emellett a Karcagi és a Mezőtúri Járásbíróság 2023. évben összesített súlyszám értékei is meghaladják az országos átlagot. Ráadásul a Mezőtúri Járásbíróságnál ez a 2022. évi értékhez képest jelentős emelkedést mutat. A következő időszakban ezen bíróságoknak a kiemelt figyelemmel kísérése szükséges a munkateher vizsgálata körében.

Az országos gyakorlatban számos idegennyelvi nyomtatvány áll rendelkezésre, amelynek a kpint-rán való rendszerezése jelenleg zajlik. Ezeknek a felhasználása is gyorsíthatja az egyes ügyek feldolgozását, a már meglévő nyomtatványok felhasználásával a fordítás idő- és költségigénye csökkenthető.

Ahogy az a stratégiai célokból is kiderül, nagyon fontos annak megvalósulása, hogy az ítélezés magas színvonalon és időszerűen történjen. Ez magában foglalja azt a feladatot, hogy ez az ítékezés egységes is legyen, ezért ennek megteremtése is állandó cél.

A Kúria illetőleg az Ítéltábla a Bírósági Határozatokban, illetőleg az Ítéltáblai Határozatokban közzéteszik legfontosabb döntéseiket, ennek figyelemmel kísérése a kollégium és a törvényszék területén működő bírák számára kiemelt feladat. A jogértelmezések közzététele mind e-mailben mind pedig a törvényszék intranetes felületén hozzáférhető formában meg kell, hogy történjen.

Az egységes ítélezés körében szükséges a tanácselnökökkel való rendszeres szakmai konzultáció, az egyes tanácsok esetében eltérő gyakorlat okának feltárása, annak megvitatása és az egységes gyakorlat kialakítása. A szakmai álláspontokat, amelyek a tanácselnöki értekezleten kialakulnak, el kell juttatni a kollégium tagjaihoz, a bírákhoz.

Az Országos Kollégiumvezetői Értekezleten elhangzott vélemények szintén nagymértékben segítik az ítélezési gyakorlat egyirányba haladását, hiszen a bírák által megfogalmazott gyakorlati problémákat beszéli meg az értekezlet, több oldalról megközelítve a megoldási lehetőséget. Így az értekezletekről készült anyagok továbbítása, illetőleg ennek intranetes felületen való megjelentetése, kollégiumi ülésen történő megbeszélése szükséges.

A Szegedi Ítéltábla Büntető Kollégiuma rendszeresen fogalmaz meg szakmai álláspontokat, tanácselnöki véleményeket és a kollégium is rendszeresen megvitatja a régió területén felmerülő kérdéseket. Ezek a szakmai vélemények is fel kell, hogy kerüljenek a Szolnoki Törvényszék intranetes felületére és el kell, hogy jussanak az ítélező tevékenységet végző bírákhoz.

Az egységesítési folyamatot szolgálják a hatályon kívül helyezett ügyek vizsgálata alapján a hatályon kívül helyezések gyakorlatáról készülő jelentések. Az új büntetőeljárási törvény ugyan minimalizálta a hatályon kívül helyezések lehetőségét, hisz fő szabályként a másodfokú bíróság megalapozatlanság esetén bizonyítást folytat le az ügyben és így a hatályon kívül helyezés leginkább a nem orvosolható abszolút eljárási szabálysértések következménye. A felülvizsgálati eljárásban a Kúria is alkalmazhatja a hatályon kívül helyezést megalapozatlanság vagy abszolút eljárási szabálysértés esetén. Ezeknek a határozatoknak az évenkénti elemzése, a tapasztalatoknak, az összefoglalóknak a közreadása, átbeszélése szintén az egységes ítélkezést segíti elő. Ezek a szakmai összefoglalók segítik a magas színvonalú és igényes ítélkezést és szolgálják azt a célt, hogy időszerű eljárásban a jogszabályoknak, a mindennapi gyakorlatnak a lehető legnagyobb mértékben megfelelő határozatok és döntések szülessenek.

A másodfokú tanácsok által hozott határozatok szintén nagy jelentőséggel bírnak, ezek anonimizált formában való közzététele elősegíti, hogy ne csak az az elsőfokos bíró lássa és alkalmazhassa a másodfokú határozatban leírtakat, akinek az ügyében a határozat született, hanem valamennyi hasonló ügyet tárgyaló bírónak ezek elérhetőek, megismerhetők legyenek.

Ahol nem egy másodfokú tanács ítélkezik, előfordulhatnak eltérő álláspontok, döntések, azonban ennek megvitatására igen hatékony fórum a tanácselnöki értekezlet, amelyen ezeknek a kérdéseknek az átbeszélése, a megoldások megfogalmazása megtörténhet. Ezeknek az értekezleteknek a megtartása továbbra is a kiemelt feladatok közé tartozik és az, hogy az ott elhangzottak összegzése minden esetben eljusson az ítélkező kollégákhoz. A tanácselnöki értekezletek továbbá előkészítői is lehetnek a kollégiumi értekezleteknek, hiszen a tanácselnököknek igen nagy rálátása van arra, hogy melyek azok a problémás területek, amelyeket kollégiumi értekezlet keretében célszerű megvitatni, illetőleg a jó gyakorlat kialakítása érdekében milyen képzés szervezése célravezető.

A kollégium szakmai ajánlásaival kell segíteni az ítélkező bírakat.

A Szegedi Ítéltáblával való rendszeres szakmai együttműködés is elengedhetetlen. Jelenleg a kollégiumvezető és a Szegedi Ítéltábla között hatékony szakmai párbeszéd működik, ennek fenntartását célul tűztem ki.

Bár a 2017. évi XC. törvény 2024. március 1. napján hatályba lépett módosítása folytán, a kiemelt gazdasági bűncselekmények esetén megszűnt a hármas tanácsban eljárás kötelezettsége, azonban a civilisztikai kollégium vezetőjével való szakmai konzultációkat azokban az esetekben fontosnak tartom, ha egyes ügyekben eljáró elsőfokos bírák mégis ezen eljárási forma alkalmazása mellett döntenek, hiszen ez kihatással bír a szakmai álláspont kialakítása mellett a munkaszervezésre is mind a civilisztikai, mind pedig a büntető kollégium vonatkozásában. A polgári jogi igények szakszerű elbírálása céljából is igen eredményes lehet, hiszen a 2017. évi XC. törvény és annak változásai rendszeresen érintik a polgári jogi igényre vonatkozó szabályokat is.

2./ Emberi erőforrások optimális elosztása és hasznosítása

A Szolnoki Törvényszék illetékességi területén hat járásbíróság működik.

A Szolnoki Járásbíróságon jelenleg 10 büntető bíró ítélkezik. Közülük azonban egy bíró az Országos Bírói Tanács tagja, így jelentős tárgyalási kedvezménnyel rendelkezik, egy bíró egyben elnökhelyettesi feladatokat is ellát, míg egy bíró a szabálysértési csoportot vezeti ítélkezési tevékenysége mellett. A személyi változások ezt a bíróságot érintik leginkább székhelyi bíróságként. A megüresedő álláshelyek betöltése nagyon fontos feladat, hiszen az országos átlagot meghaladó súlysámtelherrel dolgozó járásbíróság betöltött álláshelyek mellett tud csak működni.

A Jászberényi Járásbíróságon három büntető bíró dolgozik, akik közül egy bíró az elnöki feladatokat is ellátta. Az ítélkezési tevékenysége jelenleg kiegyensúlyozott, ehhez hozzájárult, hogy a Karcagi Járásbíróság bírója kirendeléssel segítette a bíróság munkáját.

A Karcagi Járásbíróságon három határozatlan időre kinevezett bíró dolgozik büntető ügyszakban. A Karcagi Járásbíróság egy „mega” ügyét a Szolnoki Törvényszékről kirendelt bíró intézte. A Karcagi Járásbíróság munkaterhe jelenleg kiegyensúlyozottnak tekinthető. Ezért volt lehetőség arra, hogy egy kolléga a Jászberényi Járásbíróságon is besegítsen. Ugyanakkor a súlysámadatok itt is meghaladták 2023. decemberében az országos átlagot, ezért a bírák leterheltsége itt is figyelemmel követendő.

A Kunszentmártoni Járásbíróság két büntető bírójának közül egy tartós kirendeléssel a Szolnoki Járásbíróságon ítélkezik. A nemperes ügyintézésre bírósági titkárok kerültek kirendelésre. Véleményem szerint azonban az ügyérkezés ezt nem indokolja. A peres ügyintézés egy bíró munkája mellett is naprakész.

A Tiszafüredi Járásbíróságon egy büntető bíró ítélkezik, mind az ügyszámok, mind pedig azok súlysámtértéke azt mutatja, hogy ez a létszám elegendő az időszerű ítélkezés megtartásához.

A Mezőtúri Járásbíróságon egy büntető bíró látja el a feladatokat, az ítélkezés kiegyensúlyozott, de a megnövekedett súlysámtelher miatt szükség van a folyamatos figyelemmel kísérésre.

A Szolnoki Járásbíróságon központi szabálysértési bíróság működik, egy csoportvezető bíró felügyelete mellett bírósági titkárok és bírósági ügyintézők látják el a feladatokat. A csoport munkája jelenleg kiegyensúlyozott, azonban a szabálysértési ügyek számában növekedés tapasztalható, ezért munkaterhük figyelemmel kísérése szükséges.

A törvényszék területén működő büntetés-végrehajtási csoportban egy tanácselnök bíró dolgozik, bírósági titkár nem, de munkáját egy irodavezető és öt igazságügyi alkalmazott segíti. A csoport működése hatékony, hátralék nincs, a munkavégzés gördülékeny és minden ügyszakban kiemelkedő teljesítményt nyújtanak az ott dolgozók.

A Szolnoki Törvényszék elsőfokán hét bíró ítélkezik.

A Szolnoki Törvényszéken első- és másodfokon a létszámhelyzet megfelelő, ugyanakkor a bírák átcsoportosítása szükséges a megnövekedett elsőfokú munkaterheltség optimalizálása végett.

Egy tanácsra (kollégiumvezető) csak gazdasági ügy szignálható (1/4 tanács), egy tanácsra a szignálás szünetel, két tanács ½ tanácsként jár el.

Az ügyek számának, valamint a súlyszámok jelentős növekedése miatt ezek a tanácsok gyakorlatilag képtelenek hátralék nélkül kezelni a kiszignált ügyeket. Nehezíti a helyzetet a törvényszék másodfokára érkezett megaügy, mely a kizártságok folytán, külön erre az ügyre kialakított tanácsra került kiszignálásra, melynek tanácselnöke jelenleg ½ tanácsban bv. bíró, ½ tanácsban elsőfokos ügyeket tárgyaló bíró.

Ez a kolléga, továbbá még egy tanácselnök, aki részben elsőfokon tárgyal, részben Bny-es ügyek felülvizsgálatát vezető tanács tanácselnöke, a következő két évben nyugdíjba vonul, így a tanácsuknál befejezés nélkül maradó ügyek átsignálásra kerülnek.

Jelenleg a törvényszéki másodfok ítélkezése kiegyensúlyozott. Ugyanakkor a jelenleg működő tanács kiosztásokban az elsőfok megsegítése érdekében változtatás szükséges. Két teljes tanáccsal működik az ügyszak (6 bíró). Emellett működik a 6.Bnyf., illetőleg a 7.Bnyf. tanács, amely ugyanazon előadó bírákkal kizárólag a nyomozási bírói ügyek felülvizsgálatát végzi. A két tanácselnök emellett az elsőfokú ügyek intézésében is részt vesz.

Az 1.Bf. tanács esetében évek óta probléma, hogy a tanácselnök és egy előadó bíró mellett a harmadik tag folyamatosan változik, amely a tanácselnöknek is plusz terhet jelentett, azonban a tanács előadó bírója mostanra befejezte a kirendeléssel tárgyalta megaügyét, így újra teljes emberként fog részt venni a törvényszéki ítélkezésben.

Kinevezésem esetén továbbra is a másodfokú ítélkezésben szeretnék részt venni, egyrészt ezen a területen rendelkezem a legnagyobb szakmai tapasztalattal, másrészt így közvetlen rálátásom lenne a járásbírói bírók munkájára.

A törvényszék területén dolgozó titkárok valamennyi bíróságon jelentős munkát végeznek, részt vesznek a szabálysértési peres és nemperes ügyintézésben, a magánvádas ügyek intézésében, ahol önállóan járnak el. A titkárok támogatása szükséges abban, hogy munkájuk mellett az általuk preferált ügyszak munkájával is folyamatosan megismerkedjenek, abban részt vegyenek, tárgyalásokra járjanak, határozatokat szerkeszthessenek. Sajnos tendencia, hogy a Szolnoki Törvényszék területére igen kevés fogalmazói pályázat érkezik, a fogalmazók képzése szakvizsga utáni, titkárkénti megtartásuk elsődleges cél.

3./ Tárgyi feltételek biztosítása, azok optimális elosztása és hasznosítása

A digitális bíróság megvalósulása a bírói munkát gyorsabbá, hatékonyabbá tette és nagymértékben elősegítette az egységes ítélkezést is. Ugyanakkor a digitalizáció fejlődése folyamatos továbbképzéseket, fejlődést igényel mind a bíraktól, mind az igazságügyi alkalmazottaktól ezen rendszerek megismerése, használata során.

A Via-video rendszer használata gyakorlattá vált valamennyi bírósági szinten. A Szolnoki Törvényszék illetékességi területén a bv. meghallgatások kizárólag ezen rendszeren keresztül történnek. A büntetés-végrehajtási intézetben lévő vádlottak esetében a bírák rendszeresen és a lehetőségekhez mérten alkalmazzák a tárgyalások kitűzésénél a vádlottak jelenlétének biztosítására. Ugyanakkor törvényszéki szinten két tárgyalóterem áll rendelkezésre, amely a Via-video rendszert biztosítani tudja az ítélkező bírónak, ami a tárgyalóterem, tárgyalási napok igen körültekintő

beosztását igényelte eddig is, ennek figyelemmel kísérése továbbra is szükséges.

Még mindig viszonylag kevesen alkalmazzák a beszédfelismerő szoftvereket, eszközöket, pedig ezeknek az ismerete, használata jelentős idő- és munkamegtakarításra adna lehetőséget. Ezeknek a bírakkal való szélesebb körben megismertetését, elfogadtatását szorgalmazni kell.

A BIIR és ITR rendszer fejlesztésének következtében ma már szinte minden adat elérhető a bírák részére elektronikusan még a távmunka keretében is, a rendszerben rejlő előnyök kihasználását felhasználói képzésekkel segíthetnénk.

4./ A bírósági integritás, az ítélezés és igazgatási munka átláthatósága, kiszámíthatósága és ellenőrzöttsége

Az Alaptörvény biztosítja az állampolgároknak a bíróhoz és a tisztességes eljáráshoz való jogot. Ennek biztosítása körében igen nagy jelentőséggel bír egy bíróság ügyelosztási rendje. Ezen belül is az ügyelosztási rendek nyilvánossága és a szignálás átláthatósága.

A Szolnoki Törvényszék területén is elérhető az állampolgárok számára a mindenkor változó ügyelosztási rend. Kollégiumvezetőként fontos feladatnak tartom, hogy a munkateher változása esetén olyan javaslatokat terjesszek a Szolnoki Törvényszék elnöke elé, amely gyorsan és hatékonyan orvosolja a problémát, ugyanakkor kedvező az ítélező bíróknak és az ügyfelek számára is jól átlátható és követhető.

Az ügyelosztási rend változásait a kollégiumok véleményezik, a bírák kifejthetik támogató véleményüket, vagy éppen aggályaikat. Jelentősebb változtatást igénylő helyzetekben már a kollégiumvezetői javaslattétel előtt szükséges egyeztetni a kollégiummal, a tagok véleményét kikérni, javaslataikat figyelembe venni.

Az ügyelosztási rendet kell követni a szignálási rendnek is. A szignálást írásban rögzíteni kell, hogy az a későbbiek folyamán is visszaellenőrizhető és a bírák által megismerhető legyen.

Az automatikus ügykiosztás több bíróság és több ügycsoport esetében megjelenik a jelenlegi ügyrendben ami integritás szempontjából alapvető jelentőségű, hiszen ez a mechanizmus eredményezi leginkább a torzítástól mentes ügykiosztást.

A bírósági honlapok frissítésével, fejlesztésével lehetőséget kell biztosítani az ügyfeleknek, hogy átlássák az egyes eljárások lényegét, megismerjék saját jogait, kötelezettségeiket, nyomtatványokat érjenek el, amelyeken különböző ügyeiket intézhetik. A kollégiumvezetőnek e körben az informatikai osztállyal való kapcsolata elengedhetetlen.

Az integritásfelelőssel való kapcsolattartás, a bírói vizsgálatokról, a panaszokról és az ezzel szorosan összefüggő egyéb ügyfél beadványokról készült összegzések szintén segíthetik a gyors és hatékony problémamegoldást. Fontos, hogy a bírák úgy dolgozzanak, hogy a velük szemben benyújtott kizárási indítványok és panaszok lehetőleg a jövőben is megalapozatlanok maradjanak, elkerülhetők legyenek velük szemben a fegyelmi eljárások megindításai.

A Szolnoki Törvényszék területén az integritás teljes egészében biztosított, amelynek megőrzése a jövőben is szükséges.

5./ Belső és külső nyilvánosság, bírósághoz való hozzáférés

A törvényszék működésének mind az ügyfelek, mind a kollégák felé átláthatónak kell lennie. A belső nyilvánosság egyik eszköze a törvényszék intranetes oldala, melyen a szabályzatok, szakmai anyagok, közlemények, hírek megjelenhetnek. A kollégium szakmai anyagai időrendi sorrendben jelenleg is felkerülnek, ez továbbra is követendő. Jó gyakorlatnak tartom, hogy a törvényszék honlapján a kollégium munkája teljes egészében követhető, megtalálhatók a kollégiumi ülések jegyzőkönyvei és a szakmai anyagok is. Ugyancsak az átlátható igazgatást szolgálja az értekezleti rendszer: egyrészt a vezetői, másrészt a szakmai értekezletek.

Külső kommunikáció szempontjából nagyon fontos a sajtócsoporthoz való kapcsolattartás, hiszen szükséges a bírósági döntések gyors, közérthető és szakszerű kommunikációja. Törekedni fogok arra, hogy a közérdeklődésre számot tartó ügyekről a nyilvánosság rövid időn belül közérthető módon értesülhessen, etekintetben a sajtócsoporthoz munkáját mindenben támogatni kívánom.

Az ügyfelek felé nemcsak sajtó útján történik kommunikáció, a külső kommunikáció másik megjelenési formája a bírósági honlap, amelynek folyamatos fejlesztése elengedhetetlen.

6./ Szakmai munka segítése, képzések, együttműködés a többi hivatásrenddel

Az ítélkezési munka megsegítése elsődlegesen a szakmai vélemények, álláspontok, elvi jelentőségű bírósági határozatok, valamint a vizsgálati anyagok közreadásával támogatható. A vizsgálati anyagok körében említettem már a hatályon kívül helyezés gyakorlatáról, a Kúria felülvizsgálati eljárásában meghozott határozatok vizsgálatáról évente készítendő jelentést. A bírói vizsgálatokat is ebbe a körbe sorolnám, hiszen ezek általánosítható tapasztalatait is közre lehet adni a bírácoknak, ami egyrészt figyelemfelhívó, másrészt mind a jó, mind a rossz gyakorlat megismerését szolgálja, illetőleg a munka színvonalának emelése szintén megvalósulhat az ott levont megállapítások feldolgozásával.

Nagyon fontosnak tartom a bírác, bírósági titkárok, fogalmazók, igazságügyi alkalmazottak képzését, hiszen az állandóan változó jogszabályi háttér mellett is naprakész, magas színvonalú ítélkezést kell folytatniuk, ezért a jogszabályi változásokat, a bírói gyakorlat ehhez kapcsolódó változásait gyorsan, kellő mértékben kell elsajátítani. Támogatom a törvényszék elnökhelyettesének azon javaslatát, hogy képzési napokat kíván megjelölni a jövőben a képzések tartására, hiszen így a bírácoknak, bírósági titkároknak nagyobb lehetőségük lesz ezeken részt venni anélkül, hogy az egyéb feladataikból több alkalommal, több napra kiszakadnának.

A képzések tekintetében szükségesnek tartom, hogy a már korábban említett vizsgálatokban, tanácselnöki értekezleteken felmerült problémás területeket ezek a képzések átfedjék, feldolgozzák, ezért feladatommak tartom, hogy az oktatásfelelős felé a képzési témák megjelölésénél ezeket figyelembe vegyünk. A képzések körében nemcsak a bírác és a bírósági titkárok, valamint a fogalmazók képzésére kell gondot fordítani, fontos feladatnak tartanám az igazságügyi alkalmazottak, ezen belül is a jegyzők képzését. Sajnálatos tendencia a fluktuáció, amely ezen a területen kiemelkedően tetten érhető a legtöbb bíróságnál, ami szükségszerűen azzal jár, hogy új alkalmazottak kerülnek a bírósági szervezetbe, akiknek erre az igen összetett munkára nincs rálatásuk. Az ő bevezetésük a jegyzői munkába igen körültekintő feladat mind a bírác, mind pedig jelenleg az irodavezetők számára. Ezért a Bűsz. vizsgára való felkészülésen túl, kifejezetten támogatnám és javaslom az oktatásfelelős részére, a gyakorlati tudnivalókra fókuszáló képzéseket. Megfontolandó lehet

egy, az instruktor-rendszerhez hasonló rendszer az igazságügyi alkalmazottaknál is, amelynek keretében a nagyobb tapasztalattal rendelkező jegyzők szervezett keretek között segíthetnék az újonnan belépők munkáját a kezdeti időszakban.

Fontosnak tartom, hogy a kollégák részt vegyenek a regionális képzéseken is, hiszen a Szegedi Ítéltábla illetékességi területéhez kapcsolódó bíróságoknak még szorosabb kapcsolatban kell állniuk az ítélkezés egységesítése terén, és ezen nemcsak az egyes bíróságokon belüli bírák, hanem a régió bíráinak egységes ítélkezési gyakorlata is igen fontos feladat.

A képzések megszervezésében fontos, hogy felkészült, egy-egy területen nagy gyakorlati tapasztalattal rendelkező bírák tartsanak előadásokat és ezeken a képzéseken lehetőség nyíljon szakmai konzultációra is a résztvevők számára.

Kinevezésem esetén magam részére is feladatnak tűzöm ki a képzések témáinak megtervezéséhez a segítségnyújtást, valamint előadóként való részvételemet.

A jelenlegi kollégiumvezető kialakította a szakmai anyagok közzétételének rendjét, ezt szeretném fenntartani. A kollégium üléseire eddig is meghívást kaptak a Kúria, a Szegedi Ítéltábla kollégiumainak vezetői, illetőleg a régió törvényszékeinek kollégiumvezetői. Ugyanakkor a szakmai álláspontok egyeztetése érdekében az ügyészség és az ügyvédi hivatásrend képviselőinek meghívása is a kollégium munkájának sikerét erősítheti.

A tanácselnöki értekezleteknek kialakult rendje van jelenleg a törvényszéken. A tanácselnökökkel való kapcsolattartást továbbra is nagyon fontosnak tartom, egyrészt az azonnali megoldást igénylő szakmai problémák megvitatása miatt, másrészt pedig a kollégiumi ülések előkészítésében is nagy szerepet játszhatnak.

A tanácselnökök a tanácsaik által hozott elvi jelentőségű határozatokra való figyelemfelhívással, azok intranetes honlapon való közzétételével jelentősen segíthetik a szakmai munkát.

A tanácselnöki feljegyzések ismertetése keretében azonban szükségesnek látszik visszatérni egy személyesebb jellegű ismertetésre, a skype helyett ekörben a bírák személyes megjelenését preferálnám. Egyrészt jobban követhető lenne a bírák részére is a tanácselnökök összefoglalója, tájékoztatása, mint a személytelen, skype-os rendszeren keresztül. Másrészt a személyes jelenlét mellett talán a visszajelzések száma is növekedne, esetleges szakmai konzultációra is ott helyben sor kerülhetne.

A tanácselnöki feljegyzések száma jelentősen lecsökkent, 2023. évben mindössze hat tanácselnöki feljegyzés készült, és bár ebben saját magam sem jártam élen, mégis szeretném a tanácselnököket arra buzdítani, hogy a jó és a rossz gyakorlatok észlelése esetén írásban rögzítsék észrevételeiket, amelyet természetesen az arra rendelkezésre álló rendszeren keresztül lehet közreadni.

A jogszabályi változások rendszeresek és szakmai anyagok is folyamatosan készülnek, ezért havonta egyszer közreadnám az ítélkező bíráknak ezen anyagok gyűjteményét. A jogszabályváltozások esetén az OBH Jogi Főosztálya tájékoztatókat készít és küld a bíróságok részére, ezek továbbítása az ítélkező bírák felé naprakészen szükséges.

Szeretnék jó szakmai kapcsolatot fenntartani a járásbíróságokkal, számítva az együttműködésükre, szakmai felvetéseikre, előterjesztéseikre. A Szolnoki Járásbíróság szakmai értekezletein részt vennék és az ott elhangzottakra azonnal reagálnék, szükség esetén szélesebb körben, tanácselnöki értekezlet, kollégiumi ülés formájában lehetne a felvetett kérdéseket megvitatni.

A kollégiumvezetők több visszatérő vizsgálat elvégzésében érintettek, így a 2 és 5 éven túli ügyek, az elévülések, a hatályon kívül helyezések rendszeres vizsgálata, továbbá a bíróvizsgálatok. Ezek általánosítható tapasztalatainak a megosztása szintén a szakmai munka fejlesztését segíti. A bírói vizsgálatokban személyesen is közreműködni kívánok. Kiemelten fontosnak tartom a határozott időre kinevezett bírák vizsgálatát.

Az instruktori és mentori rendszer nagyon jól működik a törvényszék területén. Nemcsak a kevesebb tapasztalattal rendelkező bírák, de a gyakorlottabb bírák is mernek kérdezni, és a tapasztaltabb bírák tanácsai, iránymutatásai, támogatása mellett egy magasabb színvonalú ítélkezést folytatnak. Támogatom a kollegákat abban, hogy minél több képzésen részt vehessenek, hiszen ez szintén a magas színvonalú ítélkezésüket támogatja. Az oktatásfelelőssel együttműködve, olyan képzési témákat preferálok, amelyek egységesíteni tudják az ítélkezési gyakorlatot.

Célkitűzéseim

Kollégiumvezetői kinevezésem esetén célkitűzéseim összhangban állnak az Országos Bírósági Hivatal Elnökének stratégiai céljaival, valamint a Szolnoki Törvényszék Elnökének 2024. évre meghatározott célkitűzéseivel.

A magas színvonalú és időszerű ítélkezés elsődleges szerephez kell, hogy jusson, amely egyrészt az emberi erőforrások és tárgyi feltételek optimális elosztása, hasznosítása útján, az integritás (átláthatóság, kiszámíthatóság, ellenőrzöttség) biztosítása mellett valósítható meg.

A súlysorszámrendszer lehetőséget biztosít előre gondolkodásra, felhívja a figyelmet a közelgő változásokra. Ez alapján jelenleg a Szolnoki Járásbíróságra érkező ügyeket és a bírákra jutó munkaterhet kell figyelemmel kísérni, mert a súlysorszámok az ügyek elnehezülését prognosztizálják. Ugyancsak fokozott figyelmet igényel az egyébként jelenleg stabilnak mondható törvényszéki másodfokú ítélkezés. A bevezetett súlysorszámok alapján a munkateher növekedése várható, mert bár jelenleg az ügyérkezés jóval elmarad a 2019. évi ügyérkezéstől, azonban lassú, de folyamatos emelkedést mutat és a súlysorszám átlagok az országos átlag fölöttiek.

Az emberi erőforrások optimális elosztása kapcsán olyan ügyelosztási rend kialakítása szükséges, amely megfelelően kihasználja az egyes bíróságokon rendelkezésre álló létszámokat és arányos munkaterhet biztosít az ott dolgozóknak.

Rövidtávú célként meg kell fogalmazni a törvényszék elsőfokú ítélkezésének kiegyensúlyozottá tételét, hiszen jelenleg ez az az ügyszak, amely a legnagyobb kihívásokkal küzd. Bár az ítélkező bírák átcsoportosítása korábban megtörtént, mégis mind a kiemelt gazdasági bűncselekményekkel érintett ügyek, mind pedig az egyéb törvényszéki elsőfokú ügyek száma jelentősen megnőtt, ezzel együtt az ezen a területen dolgozó bírák munkaterhe is. Ráadásul nemcsak az ügyek száma, hanem súlysorszámátága is jelentősen megemelkedett.

A hatályos ügyelosztási rend nem alkalmas a törvényszéki bírói létszám optimális kihasználására, az elsőfokú ítélkezésre nehezedő munkateher csökkentésére. A bírói létszámunk véleményem szerint elegendő az elsőfokú és másodfokú kiegyensúlyozott ítélkezés megteremtéséhez, kirendeléseket jelenleg nem látok szükségesnek, azonban a meglévő létszámot optimális módon kell átcsoportosítani.

Az ügyrendet úgy kell kialakítani, hogy lehetőség szerint ne keveredjenek az elsőfokú és a másodfokú feladatok, mert bár ennek is megvannak a pozitívumai (megtöri a monotonitást, a kiegészítés lehetőségét csökkenti) azonban a bírótól igen nagy szervezést és figyelem- megosztást kíván.

Fontos célkitűzés egy stabil másodfokos ítélkezés megtartása, legalább kettő teljes tanács ítélkezése mellett. Az első- és másodfokos ítélkezés összehangolása mellett fent kell tartani azt a jó gyakorlatot, hogy a nyomozási bírák határozatainak felülvizsgálatát lehetőleg ugyanazok a bírák véggezzék a későbbi kizárások elkerülése végett.

Biztosítani kell, hogy a szabálysértési csoport munkája is naprakész maradjon. A központi szabálysértési bíróság megfelelően működik, ugyanakkor a 2023. évi adatok az ügyszámok emelkedését mutatják, amelyhez törekedni kell a befejezések arányának növelésére, és naprakészség megtartására.

A büntetés-végrehajtási csoport munkaterhe jelenleg kiegyenlített, a munkaszervezés kiváló. Ennek fenntartása mind a rövid, mind pedig a hosszútávú célok között megjelölendő. Itt azonban ki kell térni arra, hogy mind a büntetés-végrehajtási csoport bírása, aki fél tanácsként elsőfokú ügyeket tárgyaló bíró is, mind pedig az elsőfokos ítélkezésben dolgozó egy bírának az elkövetkezendő 2 évben nyugdíjba vonul, amely szükségessé teszi a büntetés-végrehajtási csoport munkájának átgondolását, és mindkét bíró helyére érkező bírának az előttük álló feladatokra való megfelelő felkészítését.

2024. szeptember 1. napjával hatályba lépnek a digitális államról és digitális szolgáltatások nyújtásának egyes szabályairól szóló 2023. évi CIII. törvény (Dáp.tv.) egyes intézkedései, amelyek a büntetőeljárást is érintik. Ezen szabályok bevezetése mind az eljáró bíraktól, mind pedig az igazságügyi alkalmazottaktól, jegyzőktől fokozottabb odafigyelést igényel az ügyfelekkel való elektronikus kapcsolattartás tekintetében. A felkészülés már a jelenlegi kollégiumvezető intézkedései folytán megkezdődik, hiszen a 2024. szeptember 13.-i kollégiumi ülésnek ez a törvény és rendelkezései is témáját képezik.

Rövid- és középtávú tervként kell kezelni a 2 éven túli ügyek optimális arányának fenntartását. Járásbírósági szinten ezeknek a peres ügyeknek az aránya egyetlen bíróságon sem haladhatná meg az 5 %-ot. Jelenleg ennek az elvárásnak a járásbírósági össz-ügymennyiség megfelel, hiszen a 2024. év első negyedévi adatai alapján ez 3 %, ennek fenntartása feltétlenül szükséges.

A járásbíróságokon belül nyilvánvalóan a székhelyi járásbíróság, a Szolnoki Járásbíróság a legveszélyeztetettebb e körben, hiszen mind az ügyek jellege, mind pedig súlyszám-átlaga ezt támasztja alá.

Ugyanakkor törvényszéki szinten, elsőfokon az ügyszámok emelkedésével és az ügyek elnehezülésével szintén figyelni kell a 2 éven túli ügyek arányára, hiszen már a 2024. év I. negyedéves adatok aggodalomra adnak okot, mert a folyamatban lévő ügyek 11 %-a volt 2 éven túli. A bírának etekintetben meg kell adni minden segítséget, hogy ezen ügyek intézése gördülékeny legyen és ezen ügyek figyelemmel kísérése, valamint elemzése folyamatosan szükséges.

Az utóbbi évek tapasztalata, hogy a nyári ítélkezési szünetben ügyeletet adó kollégákra jelentős munkateher hárul. Szükséges összeállítani egy olyan útmutatót, amelyből mind a lajstromirodák, mind pedig az ügyeletet ellátó bírák egyértelműen tájékozódhatnak arról, hogy milyen feladataik vannak, melyek azok a szükséges intézkedések, amelyeket saját munkájukon túl meg kell tenniük.

A másodfokos ügyintézésben is megjelentek a súlys számok. Ezen súlys szám adatok elemzése körében megállapítható, hogy bár a törvényszékre érkező ügyek száma csak kismértékben, de folyamatosan emelkedik és a súlys szám-terhek az országos átlagot meghaladóak. Ezért is nagyon fontos a másodfokú ítélezés stabilitásának biztosítása és folyamatos figyelemmel kísérése. A másodfokú ítélezésben a súlys számok csak a peres ügyeket érintik, ugyanakkor bizonyos nemperes ügyfajták, mint például a perújítás, az össz büntetés esetlegesen nagyobb munkaigényűek, mint egyes peres ügyek. Ezért bár a nemperes ügyek is automatikusan, érkezési sorrendben oszlanak el a tanácsok között, ezen ügyteher emelkedést is folyamatosan figyelemmel kell kísérni arra is tekintettel, hogy a nemperes ügyérkezés ugrásszerűen megnőtt 2024. első negyedében.

Záró gondolatok

Bár 32 éves bírói tapasztalat áll a hátam mögött, vezetőként mégis kezdőnek számítanék, amennyiben a bírói kar és az OBH Elnökének támogatását elnyerném. 2010. év óta tanácselnökként a 2.Bf. tanács vezetésében szerezhettem némi vezetői tapasztalatot, de ezt korántsem tartom elegendőnek egy kollégium vezetéséhez. Ezért kinevezésem esetén törekedni fogok a professzionális vezetés alapjainak az elsajátítására ahhoz, hogy megfelelően tudjak alkalmazkodni a kollégium vezetői munka kihívásaihoz.

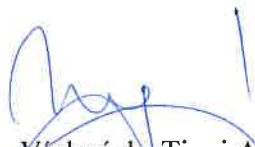
Szeretném hinni, hogy a törvényszék területén működő bírák és igazságügyi alkalmazottak, akik a büntető ügyszakhoz tartoznak, olyan közösséget tudnak alkotni, amely képes megfelelni az állandóan változó helyzeteknek, a folyamatosan jelentkező kihívásoknak.

A vezetőképzők a jó vezető ismérveit hét pontban határozzák meg: önismeret és alázat, őszinteség, felelősségvállalás, önbizalom, empátia, következetesség és önfejlesztés. Ezeket a szempontokat magamra nézve is kötelezőnek érezve, szeretném, hogy a büntető ügyszakban dolgozó kollégák egymás munkáját segítve, támogatva végezzék feladataikat, mert Istenes Zoltán mesterséges intelligencia kutató szavaival élve:

„Hiszek benne, hogy az önálló munka is legfőképpen egy jó csapatban teljeshet ki, tehát elengedhetetlen egy kellően biztató, egymást támogató és mégis ösztönzően kritikus, ugyanakkor előremutató és kreatív közeg”.

Ennek szellemében, a pályaművemben foglaltak megvalósításához kérem az Országos Bírósági Hivatal Elnökének, a Szolnoki Törvényszék Büntető Kollégiumának és az össz bírói értekezletnek a bizalmát és támogatását.

Szolnok, 2024. augusztus 12.

Dr. Vighné dr. Tigyi Anikó
törvényszéki tanácselnök
címzetes táblabíró

